

Titel: Waterbewust samen werken met Water

Inleiding en doel

De afgelopen bestuursperiode is succesvol verlopen. Er zijn veel projecten gerealiseerd en verbeteringen in het waterbeheer doorgevoerd. Aa en Maas staat bekend als een innovatief waterschap. Qua tariefstelling is Aa en Maas bij de laagste van Nederland blijven behoren. Dit alles heeft geleid tot de titel 'Beste Overheidsorganisatie van Nederland' in 2018.

Er is echter geen tijd om achter over te leunen. Er liggen nog grote uitdagingen voor ons. We willen beter voorbereid zijn op weersextremen zoals de hevige neerslag in 2016 en de droogte in 2018, we willen de bescherming tegen overstromingen vanuit de Maas vergroten en er ligt een grote opgave om de waterkwaliteit in Oost-Brabant te verbeteren. Deze wateropgaven hangen sterk samen met maatschappelijke opgaven zoals de energietransitie, de landbouwtransitie (kringlooplandbouw), de bevordering van biodiversiteit en de versterking van het landschap.

Via dit Bestuursakkoord geven wij richting aan hoe wij de komende 4 jaar in samenwerking met onze partners met deze opgaven aan de slag gaan. Hierbij streven wij naar een realistisch en uitvoerbaar ambitieniveau, waarbij wij de rekening, noch de opgaven en risico's doorschuiven naar de toekomst.

Bestuurlijke accenten in onze maatschappelijke rol

Een waterschap midden in de samenleving

Wij vinden het erg belangrijk dat onze inwoners weten wat het waterschap doet. Onze inwoners mogen weten wat zij terug krijgen voor hun belastinggeld en worden uitgedaagd om hun mening te geven. Zo kunnen wij met ons werk nog meer aansluiten bij de behoeften uit de samenleving. Wij willen een waterschap van en voor de mensen zijn.

Waterschap Aa en Maas zorgt niet alleen voor veilig, voldoende en schoon water, maar ook voor gezond, natuurlijk en recreatief water.

- Alle bestuursleden zetten zich actief in om het werk van het waterschap uit te dragen.
- Wij communiceren (pro)actief, interactief en participatief met de inwoners en bedrijven in Oost-Brabant.
- In elk project wegen wij af of en hoe de participatie van belanghebbenden vorm krijgt.
- Wij zorgen er voor dat alle relevante informatie op een gemakkelijke manier ontsloten wordt voor onze inwoners en bedrijven. Het gaat dan om ons beleid, onze projecten en onze data (zoals peilen, debieten, concentraties en risico op droogte / wateroverlast).
- In de afgelopen bestuursperiode zijn burgerdijkwachten geïntroduceerd. Deze periode verkennen wij of inwoners ons ook kunnen ondersteunen als waterwacht ten tijde van wateroverlast en droogte.
- Er is meer aandacht voor water in bebouwd gebied om zo een groter deel van onze inwoners te bereiken (afkoppelen, oeverbeheer, klimaatadaptatie, gezondheid, recreatief medegebruik). Hiervoor maken wij een plan en daar maken we afspraken over met gemeenten.
- Wij verdubbelen het budget voor educatie/bewustwording, recreatie en participatie van € 200.000 naar € 400.000. Hiermee kunnen wij het werk van het waterschap extra zichtbaar en tastbaar maken voor de inwoners van Oost-Brabant.

- Wij vinden het belangrijk om de jeugd bij het werk van het waterschap te betrekken, onder meer door de relatie met het onderwijs verder te verbeteren en voldoende ruimte voor stages te blijven bieden.
- Wij zetten versterkt in op het voorkomen dat regels overtreden worden (coachend handhaven / preventie).

Samenwerking met partners

Zoals al in de inleiding is benoemd liggen er grote uitdagingen voor ons in het waterbeheer, die moeten worden gerealiseerd binnen een veranderend Brabants landschap als gevolg van transitie rondom landbouw, energie, klimaat en natuur. Het werken aan water kan daarom niet alleen, maar vraagt om samenwerking met onze partners en een integrale aanpak om de beste afwegingen te kunnen maken. Maar het vraagt ook om daadkracht en uitvoeringskracht om niet te blijven hangen in het zoeken naar het optimum. Flexibiliteit is een sleutelwoord.

- Wij staan achter het Manifest 'Brabants Mozaïek in ontwikkeling' en de voorgestelde gezamenlijke en integrale aanpak van de opgaven bij landbouw, energie, klimaat, water en natuur.
- Wij zoeken bij elke problematiek de meest optimale samenwerkingschaal.
- Wij nemen niet ongevraagd taken van andere partijen over, zo is de gemeente in de lead binnen het bebouwde gebied. Wij stellen hier wel actief kennis en subsidie beschikbaar.
- We combineren onze opgaven zoveel mogelijk met de opgaven van onze partners (werk met werk maken).
- Wij geven hoge prioriteit aan projecten die ook bijdragen aan doelen van andere partijen (water gerelateerd).
- Wij blijven werken met vaste (bestuurlijke) contactpersonen per gebied (relatiebeheer)
- Wij werken omgevingsgericht en werken de principes van een stuurbaar klimaat-robuust beekdal-landschap verder uit voor het stroomgebied van de Aa.

Bestuurlijk samenspel

Het Algemeen Bestuur is het hoogste bestuursorgaan van het waterschap. Het is verantwoordelijk voor het bepalen van de strategische doelen en het beschikbaar stellen van financiële middelen om deze doelen te realiseren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. Het bereidt de besluitvorming door het Algemeen Bestuur voor.

- We kiezen voor een DB bestaande uit een dijkgraaf en 3 DB-leden. Dit is een DB-lid minder dan in de afgelopen bestuursperiode. Dit vraagt nog meer dan voorheen om vertrouwen in elkaar en werken volgens het principe van collegiaal bestuur.
- Binnen het DB heeft de dijkgraaf een belangrijke rol, ook als het gaat om enkele inhoudelijke portefeuilles en overleggrema.
- Het Dagelijks Bestuur opereert met slagkracht op basis van heldere mandaatverlening door het Algemeen Bestuur.
- Wij hechten zeer aan een transparant, open en integer waterschapsbestuur.
- De huidige capaciteit voor bestuursondersteuning richten we zo in dat er ook invulling gegeven kan worden aan een 'griffier'-functie: een functionaris die contactpersoon is voor AB-leden aan wie rechtstreeks (zonder tussenkomst van het DB) vragen kunnen worden gesteld en met als

specifiek taakonderdeel om de kaderstellende en controlerende rol van het AB te versterken en de verdere professionalisering (scholing en ontwikkelen bestuurlijk samenspel) van het AB gestalte te geven.

Bestuurlijke accenten in het waterbeheer

Een stevige basis

Een groot gedeelte van de inzet van menskracht en middelen van het waterschap gaat naar het op orde houden van het watersysteem en de waterketen. Het gaat om het onderhoud van waterkeringen, rwzi's, leidingen, gemalen, stuwen, baggeren en maaien van waterlopen, het peilbeheer, etc. Dit werk vormt de basis voor een veilig, klimaatbestendig en gezond (KRW) watersysteem. We werken verder aan het programma 'Wijzer Onderhoud', met aandacht voor natuur, landschap en recreatie.

- Het op orde houden van het watersysteem en de keten krijgt hoge prioriteit.
- Er wordt extra energie gezet op het verbeteren van de onderhoudssituatie en bereikbaarheid langs waterlopen (Wijzer Onderhoud).
- Het streven blijft om de doelstellingen uit het Waterbeheerplan 2016 – 2021 (WBP) te halen, dat betekent dat we extra energie zetten op maatregelen waarvan de realisatie nu achterblijft.

Waterveiligheid

Het waterschap Aa en Maas beheert 110 km dijk langs de Maas. Over vrijwel de gehele lengte moet de bescherming tegen overstromingen vanuit de Maas worden vergroot. Binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma krijgen de dijken bij Aa en Maas naar verwachting de status 'urgent'.

- Gelet op de urgente waterveiligheidsopgave langs de Maas zet het waterschap voortvarend in op het verbeteren van de bescherming tegen overstromingen.
- Om de opgave behapbaar te houden (qua capaciteit, geld en risico's) pakken we projecten gefaseerd op: als de voorbereiding van het ene project afgerond is, kan de voorbereiding van het volgende project opgepakt worden.
- Bij het bepalen en invullen van de waterveiligheidsopgave werken wij volgens het principe van meerlaagse veiligheid. Volgens dit principe wordt rekening gehouden met de lagen preventie (1), ruimtelijke inrichting (2) en rampenbestrijding (3).

Een klimaatbestendig robuust en veerkrachtig, stuurbaar watersysteem

De afgelopen jaren leren dat we steeds vaker te maken krijgen met weersextremen. Dit vraagt om een watersysteem dat niet alleen in normale situaties goed functioneert, maar dat ook extreem natte en extreem droge situaties aan kan. Dit kan het waterschap niet alleen! In het koersdocument 'Weer, een uitdaging' is richting gegeven aan hoe wij toe werken naar een meer klimaatbestendig en robuust watersysteem. Via dit bestuursakkoord brengen wij hier extra accenten in aan. Het waterschap hanteert zoveel mogelijk het principe "de gebruiker betaalt".

- We zetten samen met iedereen die grond bezit stevig in op waterconservering en het vergroten van de waterbeschikbaarheid voor natuur en agrarische ondernemers. De Peelhorst krijgt hierbij de hoogste prioriteit, als brongebied voor het stroomgebied van de Aa en de Raam. Het streven is om 10% extra van het neerslag-overschot te laten inzijgen.

- Met het oog op het aanvullen van het grondwater (en voorkomen van een verdere daling van grondwaterstanden):
 - o Zetten we in op een peilbeheer in de winterperiode met peilen net onder het maaiveld, in de lente en herfst zo hoog mogelijk (afhankelijk van het weer en de grondwatersituatie) en in de zomer vergelijkbaar met de afgelopen jaren.
 - o Pakken we laagtes op de hoge zandgronden die drainerend werken (zoals het Straatsven en het Palmven) met maatwerk aan (bijvoorbeeld via ruiling van grond of het omvormen van laagtes tot een klimaatbuffer).
- Dergelijke hoge waterpeilen vragen om een systeem waarin je snel kunt sturen om wateroverlast te kunnen voorkomen.
- We trekken onder meer eenmalig € 250.000,- uit voor waterconservering via lop-stuwen en/of knijpstuwen en € 1,25 miljoen om in 2500 ha (deels gelegen op de hoge zandgronden) de realisatie van klimaatadaptieve drainage, ondergrondse beregening en ander maatwerk op de Peelhorst te stimuleren.
- Wij willen onderzoeken of / waar het gebruik van dergelijke maatregelen in attentiezones van Natura2000 gebieden mogelijk is zonder dat dit schade oplevert voor de natuur.
- Afspraken over maatregelen zoals lop-stuwen en klimaatadaptieve drainage leggen we vast in bedrijfswaterplannen, met daarbij aandacht voor de verantwoordelijkheid van de grondeigenaren en die van het waterschap.
- We evalueren de afgeronde GGOR-projecten en we starten in deze bestuursperiode een integrale GGOR 2.0 in vier gebieden met als hoofddoel klimaatadaptatie. We denken aan gebieden rondom de Peelrijt, de Maashorst, Sint Anthonis en Westerbeek.
- We zetten er op in om in deze bestuursperiode de opgave voor hydrologisch herstel in de resterende Natura2000 gebieden en Natte Natuurparels af te ronden. Het gaat hierbij o.a. om de Deurnese Peel, Hooge Raam, Sang en Goorkens en het Wijboschbroek.
- We onderzoeken de mogelijkheid voor extra wateraanvoer vanuit de Maas via de Sambeekse Uitwatering en de Oeffeltse Raam.
- Deze bestuursperiode voeren we klimaat stresstesten uit met onze waterpartners. Opbrengst is een gezamenlijke uitvoeringsagenda, die aan het Rijk aangeboden wordt in het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.
- Met iedere gemeente ontwikkelen we een actieplan gericht op klimaatbestendigheid.
- Samen met gemeenten stimuleren we initiatieven gericht op een duurzaam watersysteem in het bebouwde gebied (groene daken, afkoppelen, groene schoolpleinen, etc.). Hiertoe verbeteren we bestaande regelingen.
- Aanvullend onderzoeken wij hoe we samen met gemeenten onze inwoners kunnen enthousiasmeren en faciliteren bij het treffen van watermaatregelen. Een idee hierbij is 'Willem, de waterman' (m/v): iemand die rondtrekt door het beheergebied, uitleg en tips geeft en/of mogelijk zelfs helpt bij de uitvoering.
- Voor een klimaatbestendig en robuust watersysteem is meer ruimte voor water in de beekdalen nodig. We voeren de projecten rondom beekontwikkeling zo uit dat ze ook bijdragen aan een robuust en veerkrachtig, stuurbaar systeem met minder kans op schade door droogte en wateroverlast.
- Bij de beekontwikkelprojecten wordt waar mogelijk ruimte gegeven voor bouwen met natuur (inrichtingsmaatregelen met natuurlijke materialen zoals hout in de beek).

- Gelet op de weerbarstige uitvoeringspraktijk en de afhankelijkheid van grondverwerving wordt een onderzoek gestart naar mogelijke versnellingsmaatregelen.
- Staand beleid zoals de fosfaatrechten en aflossingsverplichtingen maken het erg onaantrekkelijk voor grondeigenaren om stroken grond te verkopen. Aa en Maas gaat de komende bestuursperiode dit onderwerp aankaarten bij de verantwoordelijke instanties en continu agenderen en lobbyen op dit punt.
- De benodigde maatregelen voor het voldoen aan de wettelijke opgave voor wateroverlast (conform de normen uit de Verordening van de provincie die volgen uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)), worden zo spoedig mogelijk in een investeringsprogramma uitgewerkt en voor het einde van de bestuursperiode gerealiseerd.
- Aa en Maas maakt er landelijk werk van om overstromingsrisico's verzekeraar te krijgen.

Een schoon en gezond watersysteem

Ons doel is een watersysteem met een goede waterkwaliteit, dat ecologisch goed functioneert en waar de inwoners en bezoekers van ons beheergebied van kunnen genieten. Wij hebben met de inrichting en het beheer van het watersysteem en met het zuiveren van het afvalwater veel invloed op de waterkwaliteit. Het waterschap hanteert zoveel mogelijk het principe "de vervuiler betaalt", voor iedereen op een gelijkwaardige manier.

- We versnellen de realisatie van beekherstel, ecologische verbindingzones, natuurvriendelijke oevers en vispassages gericht op halen van de doelstelling van een schoon en gezond watersysteem in 2027 (KRW) en het vergroten van de biodiversiteit (als verbinding en als leefplaats).
- Voor natuurvriendelijke oevers benutten we de kansen die er zijn, bijvoorbeeld door de inzet van onderhoudspaden. Voorwaarde is dan dat er goede afspraken over het onderhoud zijn gemaakt in het kader van 'Wijzer onderhoud'. Voor de realisatie van natuurvriendelijke oevers stellen we een plan van aanpak op.
- Wij zetten in op ecologisch oever- en randenbeheer gericht op een vergroting van de biodiversiteit. Een voorwaarde is dat dit niet ten koste gaat van de stuurbaarheid en de kans op wateroverlast niet vergroot.
- Wij steken in op minimalisatie van het gebruik van glyfosaat op gronden die bij het waterschap in eigendom zijn.
- Wij zetten daar waar mogelijk in op ecologisch eigendommenbeheer (bv bij dijken of onderhoudspaden die in ons eigendom zijn).
- We brengen de mogelijkheden en kosten in beeld voor het afvoeren van het maaisel dat we tot nu toe in het droge deel van ecologische verbindingzones afzetten.
- Wij maken ons hard voor een Proeftuin in de Peel, waar onder regie van de provincie, wordt verkend hoe de beoogde kringlooplandbouw (landbouwtransitie) via een integrale aanpak in de praktijk kan worden gebracht. Onderdeel van deze proeftuin moet zijn hoe de uit- en afspoeling van nutriënten naar het oppervlaktewater kan worden beperkt, in samenhang met het leveren van een bijdrage aan de klimaatopgaven en verbetering van de bodemstructuur.
- We verbreden het bedrijfswaterplan tot een bodem- en waterplan waarin elementen zoals verhoging van het organisch stof gehalte en uitspoeling van nutriënten een rol krijgen. We zien hier ook een rol voor het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW).

- Wij continueren de aanpak van diffuse verontreinigingen. Dit doen wij onder andere via het project Schoon Water voor Brabant en via inzet van eigen middelen ter versterking van POP3 en GLB maatregelen.
- Wij meten en monitoren de waterkwaliteit in het oppervlaktewater. Waar nodig agenderen wij problemen met de waterkwaliteit ook bij andere instanties zoals het rijk.
- We gaan voor realisatie van de afvalwaterstrategie, gericht op de benodigde extra zuivering op nutriënten, medicijnresten en andere microverontreinigingen.
- We sturen er op dat het effluent van de zuiveringen voldoet aan de KRW-normen voor oppervlaktewater, met oog voor een verantwoorde kostenontwikkeling.
- Een eerste stap hierin is om alle bestaande zuiveringen binnen de bestuursperiode nog verder te optimaliseren voor het zuiveringsrendement en met slimme investeringen / maatregelen het maximale uit de bestaande installaties te halen.
- We verwachten hiermee een significante rendementsverbetering te halen en monitoren de werkelijke effecten goed om aanvullende de zuiveringsstappen zo compact, doelmatig, effectief en kostenefficiënt te realiseren.
- Op basis van deze stappen en inzichten maken we een concreet en dynamisch uitvoeringsprogramma voor de verdere uitrol van de afvalwaterstrategie. Op basis van de inzichten uit de eerste maatregelen programmeren we, bereiden we voor en starten we de realisatie van aanvullende zuiveringsstappen.
- Parallel realiseren we de renovaties van de bestaande infrastructuur en benutten de kansen voor koppelingen met optimalisatie en kwaliteitsverbetering.
- In deze bestuursperiode realiseren we bij drie rwzi's een extra zuiveringsstap voor de verwijdering van medicijnresten. Naar verwachting zijn dit de RWZI's Oijen, Aarle-Rixtel en Dinther.
- Onze intentie is om bij de overige zuiveringen ook extra te zuiveren op medicijnen en andere probleemstoffen in de periode tot en met 2027. We zijn hierbij gedeeltelijk afhankelijk van technologische ontwikkelingen.
- Bij Aarle Rixtel benutten we nieuwe en innovatieve zuiveringstechnieken om zo tot een 'zuivering van de toekomst' te komen.
- Voor een schoon en gezond watersysteem is meer nodig dan alleen extra zuivering. We blijven inzetten op een integrale benadering vanuit het stroomgebied met aanpak bij de bron, onder andere via het samenwerkingsverband Schone Maaswaterketen en Vital Zone Brabant.
- Wij maken ons hard voor het opstellen van een strategische visie door SNB voor de langere termijn.
- Wij zetten erop in om SNB verder te professionaliseren, waarbij wij voorstander zijn van de inzet van externe commissarissen bij SNB in plaats van DB-leden.
- Wij onderzoeken hoe we de agio-reserve van SNB ter beschikking kunnen krijgen van Aa en Maas.

Energie, duurzaamheid en innovatie

Als waterschap ondervinden we als geen ander de gevolgen van klimaatverandering. We vinden het daarom van belang om koploper te zijn in de verduurzaming.

- We willen in 2030 energieneutraal zijn en maken een programma hoe wij klimaatneutraal worden.

- Dit doen we door het opwekken van duurzame energie (biogas en elektriciteit) bij onze waterzuiveringen, via waterkracht, inzet op zonne-energie, windenergie en aquathermie.
- Maatregelen gericht op energie en duurzaamheid combineren we waar mogelijk met andere opgaven zoals waterconservering.
- We benutten de kansen voor de circulaire economie, onder andere door grondstoffen terug te winnen op zuiveringen en maaisel te benutten in korte kringlopen. Binnen de mogelijkheden van onze publieke rol hanteren we daarbij een ondernemende rolopvatting waar dat nodig is.
- De 'winst' die we maken met energie- en duurzaamheidsmaatregelen plaatsen we in een duurzaamheidsfonds. Dit fonds zetten we in voor de financiering voor minder rendabele investeringen in circulariteit en duurzaamheid.
- Wij beperken de uitstoot van broeikasgassen (waaronder CO₂) door fysieke aanpassingen in onze infrastructuur, het beheer daarvan, bij inkoop en aanbesteding en waar mogelijk in samenwerking met het regionale bedrijfsleven.

Middelen (haalbaar en betaalbaar)

Wij streven naar een realistisch en uitvoerbaar ambitieniveau, waarbij wij de rekening, noch de opgaven en risico's doorschuiven naar de toekomst.

Organisatie

Waterschap Aa en Maas heeft de komende 4 jaar grote opgaven en ambities op het terrein van waterveiligheid, klimaat, waterkwaliteit en duurzaamheid. Op al die terreinen willen we meer of sneller dan in de afgelopen periode. Dit is niet eenvoudig te realiseren en vraagt veel van bestuur en organisatie.

- We investeren in de digitale transformatie. Data en technologie helpen om onze opgaven nog beter en slimmer te realiseren, zijn noodzaak voor onze excellente uitvoering, optimale dienstverlening en dragen bij aan duurzame oplossingen.
- We blijven sterk inzetten op innovatie, gericht op beter, slimmer en/of effectiever werken aan onze wateropgaven.
- We zetten onze gebiedsgerichte werkwijze door en gaan nog meer op zoek naar slimme combinaties met onze partners (werk met werk maken)
- We blijven de drie financiële pijlers (personeel, investeringen en goederen en diensten) binnen het waterschap als communicerende vaten beschouwen, waardoor meer efficiëntie mogelijk is.
- De focus ligt op het optimaal laten functioneren van het waterschap in de bestaande vorm. Wij stellen de huidige structuur van het waterschap niet ter discussie.
- Er is een adequaat personeelsbeleid met ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en een evenwichtige leeftijdsopbouw.

Financiële kaders

Een belangrijk streven uit dit Bestuursakkoord is dat we de lasten betaalbaar houden en de kosten- en tariefsontwikkeling zo gelijkmatig mogelijk plaatsvindt (geen grote sprongen). Jaarlijks vindt op basis van de voorjaarsnota en programmabegroting bestuurlijke besluitvorming plaats over de uit te voeren maatregelen en de kostenontwikkeling en tariefstijging die dit tot gevolg heeft.

- Voor het programma waterzuiveringsbeheer laten we gedurende deze bestuursperiode de tarieven jaarlijks met 2% stijgen (dit is inclusief inflatie). De egalisereserve wordt alleen ingezet als buffer om pieken en dalen in de lastenontwikkeling op te vangen.
- Voor het programma watersysteem baseren we de ontwikkeling van de netto lasten op de inflatie en de ontwikkeling van het aantal eenheden ingezetenen. Voor de begroting wordt de juni-raming van het CPB (centraal planbureau) gehanteerd. Dit cijfer wordt gecorrigeerd naar de werkelijke inflatie (consumenten prijsindexcijfer CBS) uit de jaarrekening van het voorafgaande jaar.
- De ontwikkeling van de kapitaallasten HWBP (hoogwaterbeschermingsprogramma) worden hiervan uitgezonderd. Er vindt een éénmalige correctie plaats voor de huidige kapitaallasten.
- Beide bovenstaande punten leiden naar verwachting tot een marge van 1 à 2 % bovenop de inflatie.
- Wij sturen sterk op vermindering van de schuldenomvang van het waterschap en verkleining van potentiële rente risico's op de midden lange termijn.
- De categoriereserve gebouwd wordt niet gebruikt voor extra tariefverlagingen maar dient als buffer om niet voorziene waardedalingen op te vangen.
- Wij evalueren de kostentoedelingsverordening en passen indien nodig de verordening in 2020 aan, zodat de nieuwe kostentoedeling in 2021 van kracht is.
- We handhaven de huidige regeling voor kwijtschelding.
- Voor maatregelen zoals verdrogingsbestrijding, beekherstel, ecologische verbindingzones en aanleg van vispassages zien wij een gedeelde verantwoordelijkheid met onze partners. Waar nodig zullen wij hen hierop aanspreken.
- Wij schuiven zo min mogelijk lasten door naar de toekomst. Werkzaamheden die jaarlijks terugkomen (zoals bijvoorbeeld baggeren) lopen via de exploitatie (goederen en diensten).
- In de Bestuursrapportage en het jaarverslag nemen wij een paragraaf op over de effectiviteit van onze investeringen.

Bijlage: Verklarende woordenlijst en afkortingen

AB	<i>Algemeen Bestuur</i>
Afkoppelen	<i>Neerslag van schone verharde oppervlakken niet meer op het riool lozen maar in de bodem of op het oppervlaktewater</i>
Afvalwaterketen	<i>Geheel van inzamelen via de riolering, transporteren en zuiveren van afvalwater van huishoudens en bedrijven</i>
Bedrijfswaterplan	<i>Een plan van een (agraris)ch bedrijf waarin is beschreven welke waterconserverende of waterbesparende maatregelen zijn getroffen.</i>
Beekherstel	<i>Een beek weer de ruimte geven om te kronkelen, zodat natuurlijke variatie in leefmilieus voor planten en dieren ontstaat</i>
DAW	<i>Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer</i>
DB	<i>Dagelijks Bestuur</i>
Deltafonds	<i>Het Deltafonds is het financiële fundament onder het Deltaprogramma. Het biedt continuïteit en geeft zekerheid over beschikbare middelen, zonder dat concurrentie met andere bestedingsdoelen nodig is. Hierdoor is het mogelijk de noodzakelijke maatregelen - ook voor de lange termijn - te plannen en is het zeker dat ze in uitvoering kunnen wanneer dat nodig is</i>
Ecologisch oeverbeheer	<i>Beheer waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de ecologische waarden van de oever, bijvoorbeeld door steeds plekken over te slaan bij het maaien.</i>
Effluent	<i>Het gezuiverde water dat de rwzi verlaat en in de sloot/beek terecht komt.</i>
EVZ	<i>Ecologische verbindingszone</i>
GLB	<i>Gemeenschappelijk Landbouw Beleid</i>
GGOR	<i>Gewenste grond- en oppervlaktewaterregime</i>
HWBP	<i>Hoogwaterbeschermingsprogramma</i>
Klimaatadaptatie	<i>Is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan, om de schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten</i>

Klimaatadaptieve drainage	<i>Een drainagesysteem dat online en traploos stuurbaar is, zodat je water kan conserveren als dat kan en water af kunt voeren uit de bodem als dat nodig is</i>
Klimaat stresstest	<i>Een onderzoek dat in beeld brengt welke gevolgen er kunnen optreden bij extreem weer</i>
KRW	<i>Kaderrichtlijn Water, EU-richtlijn om een goede toestand van het oppervlakte- en grondwater in de lidstaten te bereiken</i>
Lop-stuw	<i>Kleine stuw in de bovenlopen van het watersysteem. Dit type stuw is geïntroduceerd in de landbouw ontwikkelings plannen (lops)</i>
Meerlaagsveiligheid	<i>Concept waarbij de lagen preventie (1), ruimtelijke inrichting (2) en rampenbestrijding (3) bijdragen aan de totale veiligheid tegen overstromingen</i>
Natte natuurparel	<i>Benaming voor de belangrijkste natte natuurgebieden in Brabant met bijzonder ecologische waarden. Nationaal staan deze gebieden bekend als TOP-gebieden</i>
Natura 2000	<i>Overkoepelende naam voor alle gebieden die onder de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn als te beschermen gebieden zijn aangegeven</i>
NNB	<i>Natuurnetwerk Brabant</i>
NVO	<i>Natuurvriendelijke Oever</i>
POP3	<i>Het plattelandontwikkelingsprogramma 2014 – 2020 (POP3) is het Europese subsidieprogramma voor het ontwikkelen, verduurzamen en innoveren van het Nederlandse platteland.</i>
Rwzi	<i>Rioolwaterzuiveringsinstallatie</i>
SNB	<i>Slibverwerking Noord Brabant</i>
Vital zone	<i>Het Vital Zone Brabant initiatief is een experiment met burgers, overheden, gezondheidsinstellingen, bedrijven en kennisinstututen om ook echt een Vital/Blue Zone te kunnen ontwikkelen in Brabant: een proeftuin voor een gezondere leefwijze en een betere leefomgeving</i>
Wijzer Onderhoud	<i>Een programma gericht op het toekomstbestendig maken van het beheer en onderhoud van onze beken en sloten</i>
WBP	<i>Waterbeheerplan / Waterbeheer programma</i>